

SÖKANDE

Socialnämnden i Uppsala kommun
753 75 Uppsala

MOTPARTER

Vårdnadshavare

1. Hussein El-Haraké, 19651201-7770
Bellmansgatan 80
754 26 Uppsala

Offentligt biträde: Advokat Kristina Tollbäck
Din Advokat Tollbäck AB
Kungsgatan 62
753 18 Uppsala

2. Nesrine Mezher El-Haraké, 19750308-0363
Levertinsgatan 22
754 30 Uppsala

Offentligt biträde: Biträdande jurist Gustaf Kjellberg
C J Advokatbyrå AB
Cardellgatan 1
114 36 Stockholm

Den unge

Fadel El-Haraké, 20010616-6556
c/o Abnon Afram
Ottesångsvägen 7
141 40 Södertälje

Offentligt biträde: Advokat Bengt-Göran Hugoson
Advokatfirman Hugoson AB
Västra Ågatan 16
753 09 Uppsala

SAKEN

Beredande av vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller Socialnämnden i Uppsala kommuns ansökan och beslutar att Fadel El-Haraké ska beredas vård med stöd av 1, 2 och 3 §§ LVU. Domen gäller omedelbart i denna del.

Förvaltningsrättens bestämmer att ersättning ska betalas till Bengt-Göran Hugoson som offentligt biträde med yrkade 30 254 kr, varav 13 590 kr avser arbete, 9 915 kr avser tidsspillan, 698 kr avser utlägg och 6 051 kr avser mervärdesskatt.

Förvaltningsrättens bestämmer att ersättning ska betalas till Gustaf Kjellberg som offentligt biträde med yrkade 22 934 kr, varav 18 347 kr avser arbete och 4 587 kr avser mervärdesskatt.

Förvaltningsrättens bestämmer att ersättning ska betalas till Kristina Tollbäck som offentligt biträde med yrkade 22 163 kr, varav 13 590 kr avser arbete, 3 113 kr avser tidsspillan, 1 027 kr avser utlägg och 4 433 kr avser mervärdesskatt.

Förvaltningsrätten förordnar att sekretessbestämmelsen i 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig för uppgifter om enskildas personliga förhållanden som har lagts fram vid den muntliga förhandlingen inom stängda dörrar och som inte har tagits in i denna dom.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Socialnämnden i Uppsala kommun beslutade den 2 oktober 2018 att med stöd av 6 § LVU omedelbart omhänderta Fadel El-Haraké. Beslutet verkställdes den 2 oktober 2018 och fastställdes av förvaltningsrätten den 12 oktober 2018. Det omedelbara omhändertagandet upphörde den 31 oktober 2018, då någon ansökan om vård inte hade kommit in till domstolen.

Socialnämnden i Uppsala kommun (nämnden) ansöker om att Fadel El-Haraké ska beredas vård enligt 1, 2 och 3 §§ LVU och yrkar att beslutet om vård ska gälla omedelbart. Som grund för ansökan anger nämnden att det på grund av allvarliga brister i omsorgen finns en påtaglig risk för att Fadel El-Harakés hälsa och utveckling skadas. Nämnden anför vidare att han utsätter sin hälsa och utveckling för allvarlig fara på grund av missbruk av beroendeframkallande medel och annat socialt nedbrytande beteende samt att det kan antas att behövlig vård inte kan ges med samtycke.

Hussein El-Haraké motsätter sig nämndens ansökan. Som grund för sin inställning anför han att det vårdbehov som finns kan tillgodoses på frivillig väg. Han har en plan och har pratat mycket med Fadel El-Haraké.

Nesrine Mezher El-Haraké medger bifall till nämndens ansökan. Som grund för sin inställning anför hon dels att det föreligger omsorgsbrister som medför påtaglig risk för att Fadel El-Haraké skadas, dels att det föreligger missbruk och ett socialt nedbrytande beteende som skadar hans hälsa och utveckling. Ett eventuellt samtycke är inte erforderligt och kan inte heller ges över tid.

Fadel El-Haraké motsätter sig nämndens ansökan. Som grund för sin inställning anför han att det inte föreligger något missbruk. Hans sömnbesvär

utgör inte något socialt nedbrytande beteende. Det föreligger inte heller brister i omsorgen. Han är mottaglig för hjälp på frivillig väg.

Förvaltningsrätten har den 15 november 2018 hållit muntlig förhandling i målet inom stängda dörrar.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet och rättslig reglering

Förvaltningsrätten har i målet att ta ställning till om Fadel El-Haraké behöver beredas vård enligt LVU.

Av 1 § LVU följer att den som är under 18 år ska beredas vård enligt lagen om någon av de situationer som anges i 2 eller 3 §§ samma lag föreligger och det kan antas att behövlig vård inte kan ges den unge med samtycke av den eller dem som har vårdnaden om honom eller henne och, när den unge har fyllt 15 år, av honom eller henne själv.

Av 2 § LVU framgår att vård ska beslutas om det på grund av bl.a. brister i omsorgen finns en påtaglig risk för att den unges hälsa eller utveckling skadas.

Av 3 § samma lag framgår bl.a. att vård också ska beslutas om den unge utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk eller ett annat socialt nedbrytande beteende.

Finns det ett vårdbehov?

Hemsituation m.m.

I utredningen i målet anges att det under Fadel El-Harakés uppväxt inkommit en stor mängd orosanmälningar rörande hemmiljön. Det har bland annat inkommit orosanmälningar om våld inom familjen. Fadern dömdes under år 2017 för våld mot modern. Nämnden har sedan 2004 arbetat med en rad stödinsatser hos familjen. Föräldrarna har separerat vid flera tillfällen och av olika orsaker gått tillbaka till varandra. Under de senaste åren har de bott åtskilda. Fadel El-Haraké har under denna tid bott hos sin far och endast haft sporadisk kontakt med sin mor.

Fadel El-Haraké har, enligt uppgifter från familjebehandlare, berättat att det inte är så bra hemma och att han helst vill vara själv och sköta sitt. Han anser att han kan bo hos sin far men har uppgett att det blir jobbigt hemma efter ett tag. Han har vidare uppgett att hans far hör dåligt och att han pratar högt och menar att faderns dåliga hörsel kan resultera i att de båda höjer rösterna mot varandra och att det slutar i en konflikt. Fadel El-Haraké ska ha sagt att han helst vill åka till släkten i Libanon och att han planerar att åka dit när han fyllt 18 år. Han vill åka ifrån alla problem och bara ta det lugnt. Familjebehandlaren anser att Fadel El-Haraké har en ambivalent inställning till båda sina föräldrar.

Vidare anges det i utredningen att det vid ett hembesök den 14 september 2018 utbröt tumult som resulterade i att Fadel El-Haraké blev aggressiv och våldsam mot sin far, varpå handläggarna ringde polisen och Fadel El-Haraké lämnade lägenheten. Det anges även att Fadel El-Haraké natten till den 2 oktober 2018 bland annat slagit sönder flera saker i lägenheten. Han hade även slagit sin far så att han blödde näsblod. Nämnden bedömde att hemsituationen var ohållbar och akut och beslutade därför om omedelbart

omhändertagande. Nämnden anser att det föreligger en konfliktfylld hem-situation.

Under den muntliga förhandlingen har Hussein El-Haraké uppgett att han instämmer i nämndens bedömning att det har förelegat en dysfunktionell familjerelation. Hussein El-Haraké anser dock att hans relation med Fadel El-Haraké har förbättrats sedan det omedelbara omhändertagandet. Hussein El-Haraké har även berättat att Fadel El-Haraké spenderar största delen av dygnet i sitt rum.

Skola och övrig sysselsättning

Fadel El-Haraké har sedan han påbörjade sina gymnasiestudier under hösten 2017 inte haft en fungerande skolgång p.g.a. hög frånvaro. Fadel El-Haraké har under den muntliga förhandlingen uppgett att han avslutade sina studier på Fyris-skolan under februari 2018. Han bytte skola till IT-gymnasiet under hösten 2018 och började då om första året där. Fadel El-Haraké anser att studierna på IT-gymnasiet gick bra i början men sämre senare på grund av hans sömnbesvär. Fadel El-Haraké har även uppgett att han från februari 2018 till hösten 2018 har varit sysslolös och mestadels varit hemma hos sin far.

Sömnbesvär m.m.

Det är i målet ostridigt att Fadel El-Haraké har ett vårdbehov på grund av sina sömnbesvär. Han har under den muntliga förhandlingen berättat att sömnbesvären startade under höstterminen 2017, när han gick på Fyris-skolan. Han har uppgett att han kan vara vaken i flera dygn och att dessa besvär brukar inträffa flera gånger i veckan.

Fadel El-Haraké har vidare uppgett att sömnbesvären har orsakat lättirritation samt bristande motivation att gå till skolan. Han har även berättat att händelsen den 1 oktober 2018 inträffade när han inte hade sovit på tre dygn och att våldsamheten var en konsekvens av sömnbristen.

Det framgår av Fadel El-Harakés egna uppgifter under den muntliga förhandlingen att han, mestadels på egen hand, har haft vissa vårdkontakter med barn- och ungdomspsykiatri och Ungdomscenter rörande sina sömnbesvär. Hussein El-Haraké har enbart följt med honom vid ett av dessa möten. Fadel El-Haraké ska ha påbörjat vårdkontakten i somras och fått några sömnmediciner utskrivna. I slutet av augusti 2018 togs Fadel El-Haraké in på Akademiska sjukhusets akutmottagning efter att han intagit en för hög dos av en stark sömnmedicin. Han avslutade därefter den medicineringen och tar idag ingen sömnmedicin.

Hussein El-Haraké har berättat att han samtyckte till det omedelbara omhändertagandet eftersom att han förstod att Fadel El-Haraké mådde psykiskt dåligt och att han trodde att placeringen kunde göra honom nytta. Hussein El-Haraké ansåg att sonen behövde få tid att tänka, bland annat på vad han gått igenom. Framöver anser Hussein El-Haraké att Fadel El-Harakés vårdbehov kan tillgodoses genom psykologkontakt. Fadel El-Haraké anser att han sedan det omedelbara omhändertagandet lärt sig att undvika bråk.

Missbruk av beroendeframkallande medel

Orosanmälningarna rörande Fadel El-Harakés misstänkta missbruksproblematik började inkomma under 2017. Som anges i utredningen har uppgifterna främst kommit från modern Nesrine Mezher El-Haraké. Med anledning av orosanmälningarna försökte nämnden få till en vårdkontakt för Fadel El-Haraké. Han deltog endast vid ett tillfälle och lämnade då ett negativt drogprov. Nämnden har förklarat att det inte finns en konkret bild av hur

missbruket sett ut under en längre tid på grund av bristande medverkan till de insatser som varit planerade.

Hussein El-Haraké anger att han på egen hand har testat Fadel El-Harakés drogfrihet. Fadern anger att alla prover utom ett ska ha varit negativa. Provet som var positivt togs den 14 september 2018 innan tumultet utbröt. Enligt uppgifter från Hussein El-Haraké vid den muntliga förhandlingen ska Fadel El-Haraké några timmar senare ha lämnat prov som varit negativt. Denna uppgift styrks dock inte av utredningen i övrigt. Fadel El-Haraké har uppgett att det positiva provet inte var lämnat från honom och att han inte vet var hans far fick tag på det. Enligt uppgifter från nämnden, fadern och modern har man i hemmet eller i varje fall i nära anslutning till hemmet funnit en tom karta av ett narkotikaklassat läkemedel samt skräp efter cigaretter och Rizzla-papper.

Umgänge m.m.

Det har kommit spridda uppgifter rörande Fadel El-Harakés umgänge. Nesrine Mezher El-Haraké har uppgett att Fadel El-Haraké har ett dåligt umgänge och att han har distribuerat narkotika. Detta ska ha polisanmälts men såvitt framgår av utredningen i målet har polisen inte vidtagit några åtgärder till följd av anmälan. Hussein El-Haraké har instämt i att Fadel El-Haraké haft mindre lämpliga vänner men menar att han under sensommaren förbjudit Fadel El-Haraké från att umgås med dem hemma hos honom. Det finns bara en vän som Hussein El-Haraké har tillåtit sonen att umgås med. Fadel El-Haraké instämmer inte alls i föräldrarnas bedömning av hans vänner. Han anser att han inte har några dåliga vänner. Vidare uppger han att det inte stämmer att Hussein El-Haraké har hindrat honom från att umgås med vänner.

Förvaltningsrättens bedömning

Fadel El-Haraké har sedan hösten 2017 haft en bristande skolgång och allvarliga sömnbesvär, samt under lång tid varit utan någon sysselsättning. Hussein El-Haraké har inte visat att han i tillräcklig grad har uppmärksammat sömnbesvären eller att han försökt hjälpa Fadel El-Haraké att lösa dem. Fadern har inte heller kunnat förmå sonen att gå till skolan eller att söka annan sysselsättning. Fadel El-Haraké har enligt uppgift från fadern i stället tillbringat en stor del av året i sitt rum. Trots att det har funnits misstankar om att Fadel El-Haraké har ett missbruk har inte Hussein El-Haraké samarbetat med socialtjänsten för att få till provtagning och eventuell behandling, utan har valt att i stället ta drogprover i hemmet. Fadel El-Haraké har inte släppt in modern i sitt liv, utan valt att inte svara i telefon och på sms när hon har försökt att kontakta honom. Modern har dock kontaktat socialtjänsten och uttryckt sin oro.

Fadel El-Haraké har även uppvisat ett ökat aggressivt beteende i form av våld mot sin far och skadegörelse i lägenheten. Han har uppgett att det blir jobbigt hemma efter ett tag och det finns uppgifter från flera håll som stödjer nämndens uppfattning om att det föreligger en konfliktfylld hemsituation. Förvaltningsrätten finner mot bakgrund av det ovan anförda och vad som i övrigt framkommit av utredningen i målet att Fadel El-Harakés behov av hjälp och stöd i vardagen, känslomässig trygghet, planering kring skolgång och vårdkontakter samt gränssättning inte har tillgodosetts i hemmet. Förvaltningsrätten anser därför att det på grund av brister i omsorgen finns en påtaglig risk för att Fadel El-Harakés hälsa och utveckling skadas.

Förvaltningsrätten anser att det med hänsyn till bl.a. den tomma kartan av ett narkotikaklassat läkemedel, Rizzla-pappren och det positiva drogprovet är sannolikt att Fadel El-Haraké vid något tillfälle har brukat narkotika. Eftersom han inte har medverkat till provtagning går det inte att säga att han

har ett missbruk. Det finns därmed inte konkret stöd för att det har skett missbruk i sådan omfattning att det utgör grund för vård enligt LVU. Det har inte gjorts sannolikt att Fadel El-Haraké har ett vårdbehov på grund av missbruk av beroendeframkallande medel.

Förvaltningsrätten anser sammantaget att det finns stor oro för Fadel El-Haraké dels på grund av ett oklart bruk av narkotika, dels på grund av hans aggressionsutbrott som medför att han försätter sig i situationer som är brottsliga i form av misshandel, hot och skadegörelse. Han har inte heller någon fungerande skolgång eller annan sysselsättning. Fadel El-Haraké har inte medverkat till några insatser hos socialtjänsten. Förvaltningsrätten anser att Fadel El-Haraké utsätter sin hälsa och utveckling för allvarlig fara på grund av ett socialt nedbrytande beteende och att han därmed även på denna grund har ett vårdbehov.

Kan vården tillgodoses på frivillig väg?

Av handlingarna i målet framgår att Fadel El-Haraké har stannat kvar frivilligt i familjehemmet, trots att det omedelbara omhändertagandet har upphört. Nämnden anser trots detta att det behövs vård enligt LVU för att säkerställa att vården genomförs. Nämnden har uppgett att föräldrarna inledningsvis ofta samtyckt till tidigare föreslagna vårdinsatser men att de senare tagit tillbaka sina samtycken. Nämnden har även uppgett att det just nu pågår en familjebehandling som fadern inte medverkar i.

Både Fadel El-Haraké och Hussein El-Haraké har under den muntliga förhandlingen uppgett att de frivilligt skulle motta den hjälp och det stöd som nämnden anser är behövlig. De har dock anfört att den nuvarande placeringen är obehövlig och att Fadel El-Harakés behov kan tillgodoses hemma hos Hussein El-Haraké. Förvaltningsrätten anser att den vård som föreslås av nämnden och därmed den nuvarande placeringen är nödvändig

för att tillgodose Fadel El-Harakés vårdbehov. Det är därför i dagsläget inte lämpligt att han flyttar hem till sin far.

Mot bakgrund av det ovan anförda finner förvaltningsrätten att det inte finns ett samtycke till vårdplanen i dess nuvarande form och att det inte heller föreligger ett samtycke till vård i frivillig form som kan antas gälla över tid.

Förutsättningarna för att bereda Fadel El-Haraké vård med stöd av 1, 2 och 3 §§ LVU är därmed uppfyllda. Nämndens ansökan ska således bifallas. Omständigheterna i målet är sådana att beslutet om vård ska gälla omedelbart.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-01)

Lina Törnqvist
rådman

Nämndemännen Anna Gardeblad, Anders Rydell och Henrik Thomsen har deltagit i avgörandet. Målet har beretts av förvaltningsrättsnotarien Robin Nariman.

Skiljaktig mening

Henrik Thomsen anser, i likhet med de övriga ledamöterna, att Fadel El-Haraké behöver beredas vård med stöd av LVU. Han är dock i viss mån skiljaktig rörande skälen för avgörandet. Henrik Thomsen anför följande. Han ansluter sig till domskälen i alla delar utom i delen rörande Fadel El-Harakés vårdbehov på grund av annat socialt nedbrytande beteende. Han anser, till skillnad från övriga ledamöter, att nämnden inte gjort sannolikt att Fadel El-Haraké har ett vårdbehov på denna grund.

Hur man överklagar

FR-01

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras och vilken ändring du vill ha.
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.